OIKEUSMINISTERIÖ

**Vastaus**

Veikko Minkkinen
hallitusneuvos

9.10.2020

VN/20470/2020
VN/20470/2020-OM-14

Eduskunnan lakivaliokunnalle

HE 157/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulosottokaaren väliaikaisesta muuttamisesta – lakivaliokunnan asiantuntijakuuleminen 9.10.2020

## Oikeusministeriön vastaus lakivaliokunnalle

Lakivaliokunnan kuulemisessa esiin nousseiden kysymysten osalta oikeusministeriö lausuu seuraavasti.

1. Kansainvälinen vertailu muiden maiden tekemistä lainsäädännöllisistä toimista covid-19 –epidemian osalta.

   Euroopan komissio on seurannut jäsenmaiden tekemiä muutoksia maksukyvyttömyysmenettelyihin. Valtiollinen ulosottojärjestelmä ei ole kansainvälisesti yleinen tapa pakkotäytäntöönpanon järjestämiseen, joten suoraan vastaavaa lainsäädännön muuttamista ei ole tehty. Muutoksia on kuitenkin tehty erittäin paljon ja kukin maa on sovittanut toimenpiteet ja lainmuutokset oman lainsäädäntöön ja maksukyvyttömyysjärjestelmään sopiviksi.

   Liitteenä Euroopan komission covid-19 –insolvenssilainsäädännön seurantalomake

2. Ulosottokaaren väliaikaisen lain soveltaminen suhteessa valmiuslain 3 §:n tarkoittamiin poikkeusoloihin

   Laki ulosottokaaren väliaikaisesta muuttamisesta (289/2020) on valmistelu keväällä 2020 ja se on tullut voimaan 1.5.2020. Valmistelu ja voimaantulo tapahtuivat valmiuslain mukaisten poikkeusolojen aikana. Valtioneuvoston yleisistunto totesi 16. maaliskuuta, että maassa vallitsevat koronavirustilanteen vuoksi poikkeusolot. Valtioneuvosto antoi 15. kesäkuuta kumoamisasetuksen jolloin poikkeusolot päättyivät 16.6.2020.

   Hallituksen esityksen (HE 44/2020 vp) mukaisesti ulosottokaaren väliaikaista muutosta ei sidottu poikkeusoloihin tai niiden voimassaoloon. Esityksen mukaan ulosottokaaren säännökset, joissa säännellään ulosottomenettelyn keventämistä, rajoittamista tai täytäntöönpanon lykkäämistä koskevista edellytyksistä muutettiin siten, että covid-19 -epidemiasta aiheutuvat poikkeusolot sekä näistä aiheutuvat taloudelliset vaikeudet voitiin ottaa voimassa olevaa säännöstöä paremmin huomioon ulosottomenettelyssä. Esityksessä on voimassaoloajasta todettu, että ulosottomenettelyyn talouden vaikeudet heijastuvat pienellä viiveellä. Siksi ehdotetun lain voimassaoloa ei ole tarkoituksenmukaista sitoa tehtyjen poikkeusoloja koskevien rajoitteiden ajanjaksoon

   Ulosottokaaren väliaikaista muuttamista koskeva laki säädettiin tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä.

| Postiosoite<br>Postadress<br>Postal Address | Käyntiosoite<br>Besöksadress<br>Office | Puhelin<br>Telefon<br>Telephone | Faksi<br>Fax<br>Fax | s-posti, internet<br>e-post, internet<br>e-mail, internet |
|---|---|---|---|---|
| Oikeusministeriö | | | | |
| PL 25<br>00023 Valtioneuvosto | Eteläesplanadi 10<br>Helsinki | 0295 16001<br>+358 295 16001 | 09 1606 7730<br>+358 9 1606 7730 | oikeusministerio@om.fi<br>oikeusministerio.fi |

Lain säädöksissä johdonmukaisesti koronaepidemiasta johdettava lievennys- tai rajoittamisperuste on kirjoitettu muotoon, jossa perusteen on oltava seurausta covid-19 -epidemiasta tai siitä johtuvista poikkeusoloista.

Poikkeusolojen vaikutus kansalaisten ja yritysten taloudelliseen tilanteeseen voi jatkua vielä huomattavasti sen ajan jälkeen, kun poikkeusolot ovat valmiuslain tarkoittamalla tavalla päättyneet. Covid19 –epidemian vaikutukset kansalaisten ja yritysten talouteen ja terveyteen ovat olleet merkittäviä ja lain on sen selkeyden ja vaikuttavuuden kannalta oltava sovellettavissa covid-19 –epidemian seurauksen perusteella.

Sanamuodon mukaan lain tarkoittama peruste voi olla seurausta joko covid-19 –epidemiasta tai covid-19 –epidemiasta johtuvista poikkeusoloista.

Terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen julkaisemien tietojen mukaan covid-19 sairauden ilmaantuvuus on kasvussa. Tilanne joillakin alueilla vastaa jo sitä ilmaantuvuuden määrää, joka aiheutti keväällä valmiuslain mukaisen poikkeusolojen käyttöönoton. Tässä tilanteessa ei voi poissulkea sitä mahdollisuutta, että ehdotetun lain voimassa ollessa joudutaan siirtymään valmiuslain 3 §:n tarkoittamiin poikkeusoloihin.

Lain soveltaminen on sujunut ongelmitta, joten sekin puoltaa nykyisen, varsin selkeän ja kattavan säännöksen muotoilun käyttämistä.

Oikeusministeriö katsoo, että HE 157/2020 vp mukaisesti ehdotettu laki on perustelua säilyttää saman sisältöisenä kuin aikaisemmin säädetty väliaikainen laki (289/2020).

3. Tekninen kirjoitusvirheen korjaus. Hallituksen esityksen suomenkielisessä versiossa on kirjoitusvirhe voimaantulosäännöksessä. Voimassaolon tulee olla 30.4.2021 saakka.

LIITE Euroopan komission taulukko jäsenmaiden covid-19 –sääntelystä